



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от

Министерския съвет на Република България

по

конституционно дело № 1 за 2006 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 16 февруари 2006 г. сме конституирани като заинтересувана страна по конституционно дело № 1 за 2006 г., образувано по искане на състав на Върховния административен съд, второ отделение (ВАС), за установяване противоконституционността на чл. 127, ал. 9, изречение второ от Закона за устройство на територията (ЗУТ). Според оспорената разпоредба заповедта на министъра на регионалното развитие и благоустройството за одобряване на общия устройствен план за селищни образувания с национално значение е окончателна и не подлежи на обжалване.

В искането си съдебният състав твърди, че разпоредбата на чл. 127, ал. 9, изречение второ от ЗУТ противоречи на нормите на чл. 17, ал. 1 и 3 и чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България, тъй като:

- необжалваемостта на плановете пряко ограничава конституционно установеното право на защита на собствеността, въпреки че възможност за подобно ограничение със закон Конституцията не предвижда, и

- не може да бъде открит легитимен интерес, който да налага изключването на общите устройствени плановете от съдебен контрол, още по-малко такъв, който да е съпоставим с фундаменталното значение на последния.

Не споделяме посочените аргументи и извода за противоконституционност на оспорената разпоредба.

Предвиденото от законодателя изключение за необжалваемост на заповедта на министъра на регионалното развитие и благоустройството, с която се одобрява общия устройствен план за селищни образувания с национално значение, се обосновава от съдържанието и същността на този план. Съгласно нормите на ЗУТ изискванията към устройството на териториите се определят с устройствени схеми, общи устройствени плановете и подробни устройствени плановете. С общите устройствени плановете се определят общата структура и преобладаващото основно предназначение на съставните структурни части по чл. 7 от ЗУТ и общия режим на тяхното устройство (чл. 103, ал. 2, чл. 104, ал. 1, чл. 106, т. 1 и т. 2, чл. 107, чл. 112, ал. 1 от ЗУТ). За разлика от общите устройствени плановете с подробните устройствени плановете се конкретизира устройството и застрояването на териториите, като се определят структурата на територията, устройствените зони и териториите с устройствен режим и конкретното предназначение и начин на устройство на всеки имот (чл. 103, ал. 3, чл. 108, ал. 1, чл. 112, ал. 1 от ЗУТ).

С изискването за изработване на общи устройствени плановете като цялостна основа за устройство на територията на общините, на части от тях или на отделни населени места с техните земи законодателят защитава обществения интерес. Чрез предвижданията на общите устройствени плановете се осигурява устойчиво развитие на цялата територия и се създават благоприятни условия за живот, труд и отдих на всички граждани, без обаче с тези плановете да се определят изискванията за предназначението и начина на устройство на отделните поземлени имоти. Това следва и от чл. 134, ал. 1 от ЗУТ, съгласно който влезлите в сила общи устройствени плановете могат да се изменят, само когато настъпят съществени промени в общественоекономическите и устройствените условия, при които е бил съставен планът и възникнат нови държавни или общински нужди за обекти - собственост на държавата, на общините или на експлоатационните дружества.

По своята правна същност и съдържание заповедта на министъра на регионалното развитие и благоустройството за одобряване на общия устройствен план на селищно

образуване с национално значение е общ административен акт и не въздейства пряко върху правата на собствениците на поземлените имоти в обхвата на плана. Наистина предвижданията на общия устройствен план са задължителни при изготвянето на подробните устройствени планове, но само по отношение на общата структура и преобладаващото предназначение на териториите, вида и предназначението на техническата инфраструктура и опазването на околната среда и обектите на културно-историческото наследство.

Съгласно чл. 104, ал. 3 от ЗУТ общите устройствени планове нямат пряко приложение при разрешаване на строителство, защото с тях не се уреждат поземлени имоти. Следователно с тях не се засягат пряко и непосредствено правата и законните интереси на собствениците на поземлените имоти в обхвата на плана. Независимо от това и въпреки че общият устройствен план няма пряко приложение при инвестиционното проектиране и строителството в чл. 127, ал. 1 от ЗУТ законодателят е предвидил гаранция за защита на интересите на собствениците, като изрично е задължил компетентните органи по изработването на общите устройствени планове да правят обществено обсъждане преди внасянето им в експертните съвети по устройство на територията. По този начин заинтересованите граждани имат възможността да посочат своите възражения по плана още преди да бъде одобрен.

Освен това законът осигурява конституционно установеното право за защита на собствеността, като предоставя на собствениците на поземлените имоти да обжалват по реда на чл. 215 от ЗУТ актовете за одобряване на подробните устройствени планове, с които всъщност се определя регулацията и застрояването в отделните поземлени имоти.

Следва да се има предвид и фактът, че аналогични на оспорената норма на чл. 127, ал. 9, изречение второ от ЗУТ са и разпоредбите на чл. 122, ал. 4 и чл. 127, ал. 6 от ЗУТ, съгласно които актовете, с които се одобряват устройствените схеми, съответно общите устройствени планове на община или град, също са окончателни и не подлежат на обжалване. Освен това съгласно чл. 127, ал. 7 от ЗУТ общият устройствен план на София се приема със Закона за одобрение и приложение на общия градоустройствен план на София, което изключва възможността за съдебно обжалване на плана. Явно е, че в законовата уредба принципът за необжалваемост на общите устройствени планове е проведена последователно и при спазване на принципа на равенство на гражданите пред закона.

Оспорената норма на чл. 127, ал. 9, изречение второ от ЗУТ не нарушава неприкосновеността на частната собственост и не ограничава конституционно установеното право на защита на собствеността на гражданите, защото когато техните

недвижими имоти са непосредствено засегнати от предвижданията на подробния устройствен план, те могат да защитят правата си като обжалват акта, с който е одобрен този план. С оглед на това и като се има предвид същността и съдържанието на общия устройствен план е напълно обяснимо защо законодателят е изключил от съдебен контрол заповедта на министъра на регионалното развитие и благоустройство, с която одобрява общия устройствен план на селищно образувание с национално значение.

Не споделяме и аргумента на съдебния състав, че „не може да бъде открит легитимен интерес, който да налага изключването на общите устройствени планове от съдебен контрол“. С оспорената норма законодателят е защитил обществения интерес за осигуряване на устойчиво развитие на територията и създаване на благоприятни условия за живот, труд и отдих на всички граждани. В същото време балансът между обществения интерес и частните интереси на собствениците на поземлени имоти не е нарушен, защото законът осигурява на собствениците на поземлени имоти правото да обжалват актовете за одобряване на подробните устройствени планове, с които всъщност се регулират конкретните имоти.

Като въвежда изключение за необжалваемост на заповедта на министъра на регионалното развитие и благоустройството за одобряване на общия устройствен план за селищни образувания с национално значение, законодателят е действал в границите на своето конституционно правомощие, предвидено в чл. 120, ал. 2 от Конституцията, защото с оспорената норма е защитил обществения интерес. В този смисъл е трайната практика на Конституционния съд, намерила израз в Решение № 13 от 1993 г. по к. д. № 13 от 1993 г., Решение № 7 от 1995 г. по к. д. № 9 от 1995 г., Решение № 21 от 1995 г. по к. д. № 18 от 1995 г., Решение № 5 от 1997 г. по к. д. № 25 от 1996 г., Решение № 18 от 1997 г. по к. д. № 12 от 1997 г., Решение № 11 от 1998 г. по к. д. № 10 от 1998 г., Решение № 22 от 1998 г. по к. д. № 18 от 1998 г., Решение № 4 от 1999 г. по к. д. № 31 от 1998 г., Решение № 4 от 2001 г. по к. д. № 15 от 2000 г., Решение № 18 от 1997 г. по к. д. № 12 от 1997 г., Решение № 5 от 2003 г. по к. д. № 5 от 2003 г., Решение № 11 от 2003 г. по к. д. № 9 от 2003 г. и други.

По посочените съображения считаме, че искането на състава на Върховния административен съд за обявяване противоконституционността на чл. 127, ал. 9, изречение второ от Закона за устройство на територията е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Сергей Станишев)